

Latviešu valodas aģentūra

DIAGNOSTICĒJOŠĀ PĀRBAUDES DARBA UZDEVUMI

LATVIEŠU VALODAS PRASMES C (AUGSTĀKAJAM) LĪMENIM

1. variants

1. uzdevums

Lasiet un atzīmējiet, vai apgalvojums atbilst informācijai tekstā!

Nesen izdota jauna grāmata — Latvijas Universitātes profesores Sanitas Osipovas monogrāfija tiesību vēsturē „Eiropas tiesību priekšvēsture”. Izdevumā autore detalizēti aprakstījusi un analizējusi seno tautu — Senās Ēģiptes, Divupes, Izraēlas un Grieķijas — tiesību vēsturi. „Zināt tiesību vēsturi tāpat kā vēsturi nepieciešams, lai labāk saprastu ne tikai pagātņi, bet arī tagadni, t. i., pasauli, kurā pašlaik dzīvojam. Lai izprastu mūsdienu tiesības, vispirms jāiepazīstas ar romiešu tiesībām. Savukārt, lai saprastu romiešu tiesības un novērtētu, ko romieši ienesuši jaunu tiesību pasaulē, nepieciešams zināt, kas šajā jomā ticis izdarīts arī vēl pirms romiešiem,” izdevuma ievadā atzīmē tā zinātniskais redaktors, LU Vēstures un filozofijas fakultātes profesors Harijs Tumans.

No grāmatas satura secināms, ka tiesību vēsture nav vis aizsākusies Senajā Romā, kā ierasts domāt, bet gan krietni agrāk. Jaunais izdevums lasītājam dos iespēju iepazīt iepriekš neizzinātās romiešu tiesību priekšvēstures laika tiesības.

Izdevumā bagātīgi izmantoti konkrētā laika perioda tiesību vēstures fakti, likumi, aplūkota to piemērošana. Autores pētījums uzskatāms par nozīmīgu soli gan tiesību vēstures, gan visas civilizācijas vēstures izziņāšanā. Tas ir pirmais seno tautu tiesību vēstures apkopojums latviešu valodā un palīdzēs labāk izprast arī mūsdienu tiesību sistēmu, vēsturi, kultūru un citus sabiedrībā notiekošos procesus. Līdz ar to grāmata būs noderīga ne tikai juristiem un vēsturniekiem, bet ikvienam, kas vēlas iegūt plašākas zināšanas seno civilizāciju un tiesību vēsturē.

(Pēc materiāliem tīmekļa vietnēs)

Apgalvojums	Atbilst	Neatbilst
1. Grāmatā aplūkota tiesību vēsture vairākās tautās vēl pirms Senās Romas laika.		
2. Grāmatas zinātniskais redaktors norāda, ka zināšanas par tiesību vēsturi ir svarīgas, lai izprastu tagadnē notiekošus procesus.		
3. Grāmata ir pirmais mūsdienu dažādo tiesību sistēmu apkopojums latviešu valodā.		
4. Profesores Sanitas Osipovas monogrāfijas vienīgie adresāti ir profesionāli vēsturnieki un juristi.		

2. uzdevums

Lasiet un atzīmējiet, kurš izteiciens attiecas uz izklāstīto situāciju!

Gandrīz ikviena cilvēka dzīvē ir periodi, kad šķiet — rūpes un problēmas nekad nebeigsies. Liekas, ka visa pasaule nostājusies pret tevi. Tādos brīžos ir grūti pārliecināt sevi, ka drūmais laiks paies un būs priecīgi un jauki notikumi. Bet ir jātic, ka ikvienai tumšai svītrai seko gaišās. Dzīve nav ne melna, ne balta.

A Gads gadam brālis.

B Katrai rozei savi ērkšķi.

Tagad ir plašas iespējas studēt un strādāt ārzemēs. Un ne vienam vien ir jāizvērtē šo iespēju plusi un mīnusi. Konkurētspējīga alga, teicami dzīves apstākļi, augsts sabiedrības labklājības līmenis — to varam baudīt daudzās zemēs. Un tomēr cilvēki atgriežas savā dzimtenē, mājās, jo te ir viņu radi, draugi. Laikam jau ne vienmēr turība un komforts garantē harmonisku un dvēseliski piepildītu dzīvi.

A Visur ir maize ar garozu.

B Tēva mājās garoza gardāka nekā svešās mājās cepetis.

3. uzdevums

Lasiet tekstu!

Iepretim katram dotajam vārdam vai vārdu savienojumam izrakstiet no teksta sinonīmu vai nozīmes ziņā līdzīgu vārdu vai vārdu savienojumu!

Klimata izmaiņas, to ietekme uz jebkuru nozari un cilvēku rada nepieciešamību arvien vairāk popularizēt zaļo dzīvesveidu.

Kā galvenais kavējošais faktors, lai īstenotu videi un klimatam draudzīgāku dzīvesveidu, visbiežāk tiek minētas izmaksas. Ir gana daudz politiķu un uzņēmēju, kas vides aizsardzību pretstata biznesam un peļņai. Taču jāatzīst, ka nav vairs tie laiki — jau šobrīd, nevis tālā, spožā nākotnē, uzņēmumi saredz peļņas iespējas jaunās tehnoloģijās un jaunā attieksmē pret vidi. Laiki mainās — saule un vējš enerģijas ražošanā ir priekšgalā. Pērn bija ļoti daudz runu par to, ka jāaizsargā ogļraču darbavietas un tāpēc zinātnieku iedomas jāsūta ratā. Tādu viedokli varēja dzirdēt no lielvalsts otrpus Atlantijas okeānam. Tomēr pēc pēdējiem datiem ASV tikai 74 tūkstoši cilvēku ir nodarbināti ogļu industrijā, turpretī saules un vēja enerģijas nozarē strādā aptuveni pusmiljons cilvēku. Tas nozīmē, ka ogļu rakšanu, transportēšanu un dedzināšanu var uzskatīt nevis par nozari, bet gan par dārgu un ne pārāk veselīgu hobiju. Un tā tas arī ir jāsauc. Turklāt fosilā kurināmā nozarēs nodarbināto skaits turpina sarukt, bet saules enerģijas nozarē nodarbināto skaits ik gadu pieaug par 20 procentiem.

(Pēc materiāliem tīmekļa vietnēs)

9. apstākļis _____

10. labvēlīgāku _____

11. tagad _____

12. pagājušajā gadā _____

13. nav jāņem vērā _____

14. vaļasprieku _____

15. samazināties _____

16. katru _____

4. uzdevums

**Atrodiet katrā teikumā nepareizi lietotu vai kļūdaini uzrakstītu vārdu!
Uzrakstiet to pareizi!**

17. Profesionālo skolu audzēkņiem maksā stipendiju.

18. Pieceļaties, lai dotu sēdvietu gados vecākiem pasažieriem!

19. Šajās telpās smēķēt nevar, tas ir stingri aizliegts.

20. Lūdzu, nākat ieņemt labākās vietas!

21. Vakar Saeimā tika apspriests Izglītības likums.

22. Komandējumā es noteikti ņemšu līdz datoru.

23. Ikvienam cilvēkam savas dzīves laikā esot jāiestāda koku.

24. Viena no populārākajām augstskolām ir Latvijas tehniskā universitāte.

5. uzdevums

Ievietojiet tekstā attiecīgos vārdus, pārveidojot tos atbilstošā vārdšķirā un gramatiskajā formā!

Apņēmīgais vēzis

„Kāpēc visi mani ģimenes locekļi rāpo tikai atpakaļ?” — kāds jauns (0.) vēzis reiz nodomāja. „Es iemācīšos rāpot uz priekšu!” Viņš sāka slepeni _____ (1.) starp dzimtās upītes akmeņiem, un pirmajās dienās šī nodarbība prasīja no viņa milzīgas _____ (2.). Viņš kāpa pats sev uz kājām un daudzreiz savainoja čaulu, uzgrūzdamies uz akmeņiem. Tomēr ar katru dienu viņam _____ (3.) mazliet _____ (4.), jo tas, kurš grib, var iemācīties visu. Kad pūļu rezultātu jaunais vēzis parādīja savai ģimenei, viņi ļoti _____ (5.): „Nāc pie prāta un rāpo, kā tēvs un māte tev ir _____ (6.)!”

Jaunais vēzis negribēja _____ (7.) savus tuviniekus, taču, būdams nešaubīgi pārliecināts par savu taisnību, nolēma doties pasaulē. Cik tālu viņš aizies? Vai spēs izlabot visas ačgārnības, kuru ir tik daudz šajā pasaulē? Viņš vēl aizvien soļo uz

priekšu tikpat _____(8.) kā pirmajā ceļojuma dienā. Novēlēsim viņam laimīgu ceļu!

(Pēc latviešu tautas teikas)

0. jaunība
1. vingrinājums
2. pūlētis
3. veiksmē
4. labs
5. uztraukums
6. mācības
7. sāpes
8. apņēmība

6. uzdevums

Salieciet trūkstošās pieturzīmes!

Ja kādreiz par precīzu dabas krāsu attēlošanu mākslinieki varēja tikai sapņot, tad tagad šāda iespēja ir radusies — izgatavots rakstāmrīks, kas spēs rakstīt un zīmēt jebkurā nokrāsā.

Jaunajai pildspalvai krāsas „kopēt” ļauj augšpusē ievietotais sensors. Tas spēj attēlot jebkuru toni, izmantojot dažādas intensitātes zaļās, zilās un sarkanās krāsas sajaukumus. Katras krāsas intensitāte var būt robežās no 0 līdz 255, un, mainot tās intensitātes vērtību, ir iespējams iegūt jebkuru vēlamu toni. Pildspalva cilvēka rokās būs kā dzīvs radošā procesa partneris.

Kad pildspalvas sensors tiek pavērsts pret kādu konkrētu priekšmetu, tas iegūst informāciju par krāsu un izveido precīzu tās kopiju. Pēc idejas autoru domām, rakstāmrīks iebūvētajā iekšējā atmiņā spēs saglabāt līdz pat 100 tūkstošiem krāsu.

Paredzēts, ka tiks ražota pildspalvas versija zīmēšanai gan uz papīra, gan digitālajās ierīcēs — mobilajā telefonā vai planšetdatorā.

Jaunā ierīce ir raisījusi plašas diskusijas. Daļa radošo profesiju pārstāvju ir sajūsmā, taču klasisko vērtību piekritēji norāda — diemžēl šāda pildspalva atņems māksliniekam tā neatkārtojamo rokrakstu, ko rada katra specifiskā krāsu toņu jaukšanas maniere. Protams, tikai laiks rādīs, vai taisnība būs *modernistiem* vai *klasiķiem*.

(Pēc materiāliem tīmekļa vietnē)

